

KONKURENTSIAMET

Energiasektoris toimunud hinnatõusude põhjused ja mõjutajad

Evelin Pärn-Lee, Konkurentsiameti peadirektor

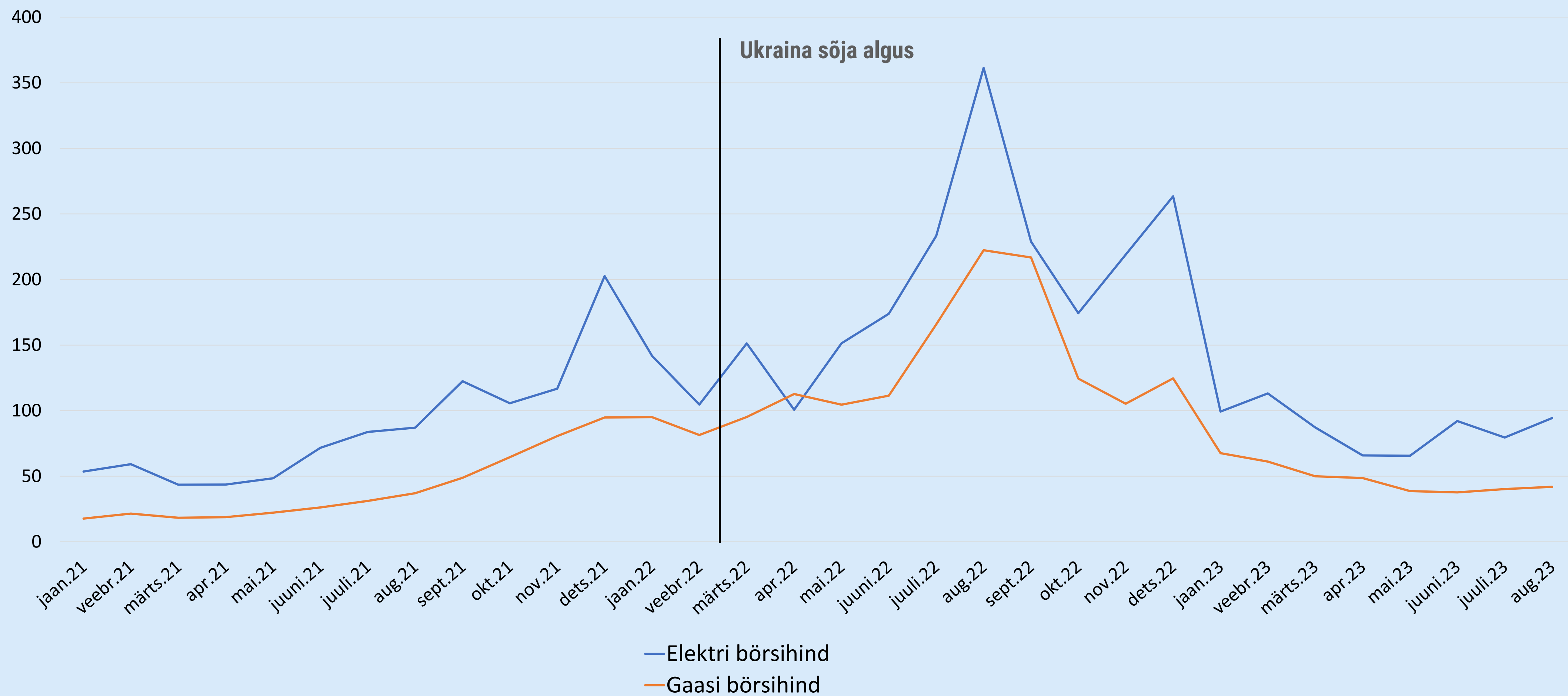

Energiasektoris toimunud hinnatõusude põhjused

- Energiasektori hinnatõus algas COVID-19 kriisist, kui energia tarbimine suurenes kiiresti, aga gaasihoidlates oli madal gaasvarude tase, ning Venemaa piiras gaasitarneid Euroopasse. Gaasihind on oluliseks sisendiks elektrihindadele.
- Kõige suurem energiahinna tõusu põhjus on olnud Venemaa sõda Ukraina vastu, mille tõttu otsustati, et Venemaalt gaasi enam ei osteta ja Euroopal tuli leida uusi alternatiive Vene torugaasile (nt osta veeldatud maagaasi (LNG), gaasi tarbimist vähendada, gaas asendada mõne muu kütusega jne).
- Energiahindadele avaldas ka mõju tuumaenergia kättesaadavus (eelkõige Prantsusmaal) ja hüdroenergia madal tase.

Elektri- ja gaasihinna muutused, euro/MWh

4000 euro/MWh elektri hind

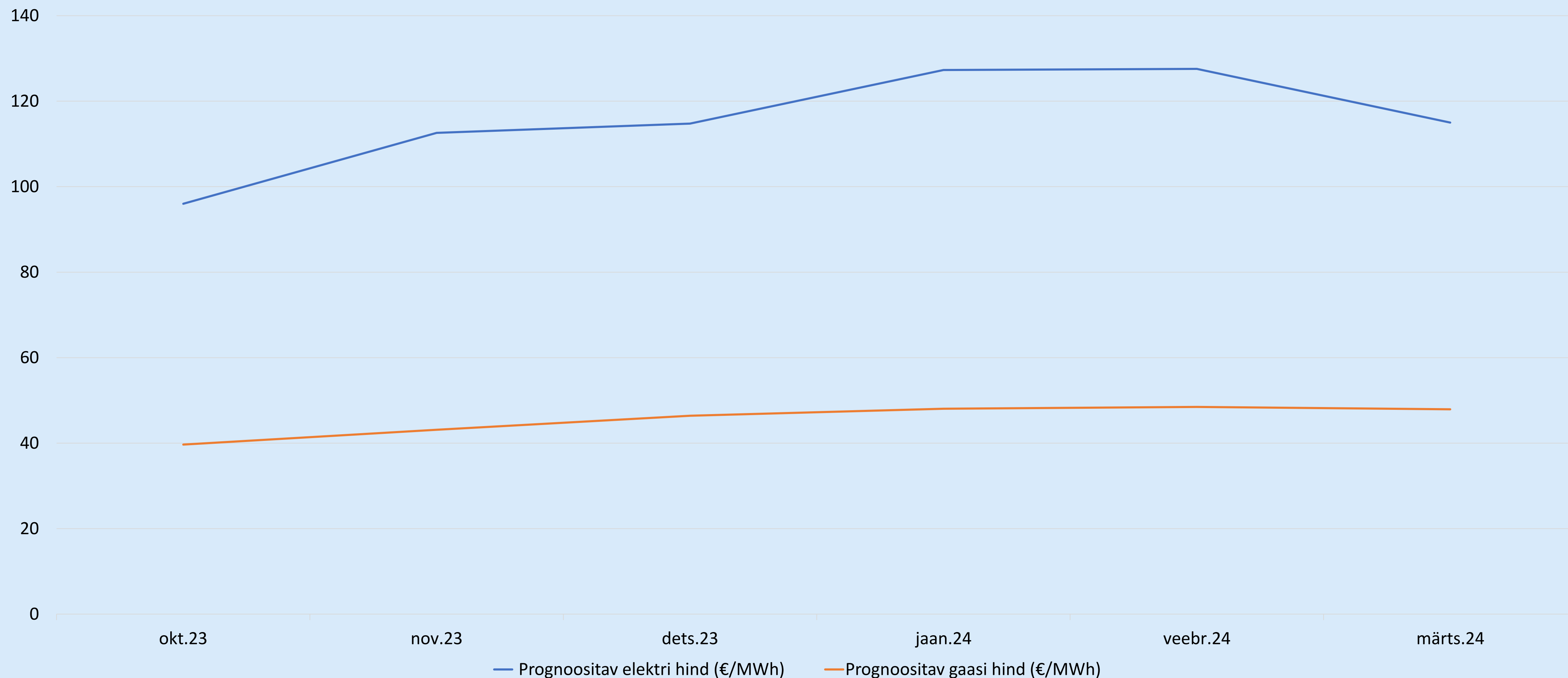
Konkurentsiamet, koostöös Läti ja Leedu regulaatoritega, viis läbi ühisanalüüsi, mille tulemusena leidis, et 17.08.2022. aastal tekkinud maksimaalse elektri hinna 4000 eurot/MWh tõusu põhjuseks olid:

- naaberriikidest ei saanud piisavalt elektrit tarnida (naaberriikidega elektriühenduste piirangute tõttu);
- Balti ja Soome tootmisüksuste hooldused ja rikked;
- tuuleenergia vähene toodang;
- Norra hüdroreservuaaride madal täituvus;
- elektribörsi süsteemi poolt mitte aktsepteeritud turuosaliste plokipakkumised.

Balti elektriturg on äärmiselt väike turg võrreldes teiste Euroopa Liidu liikmesriikide turgudega ning hinda võivad mõjutada väga väikesed muudatused turul. Seejuures turuosaliste poolt elektribörsile esitatud pakkumiste analüüsimise tulemusena turureeglite rikkumist ei tuvastatud. Samas energiahinnad olid juba siis kogu Euroopas kõrged ja nõ. halbade asjade kokku langevuse tulemusel (eelpool väljatoodud) kerkis Baltikumis üheks tunniks elektri hind 4000 eurot/MWh kohta.

Elektri- ja gaasihinna prognoos, euro/MWh

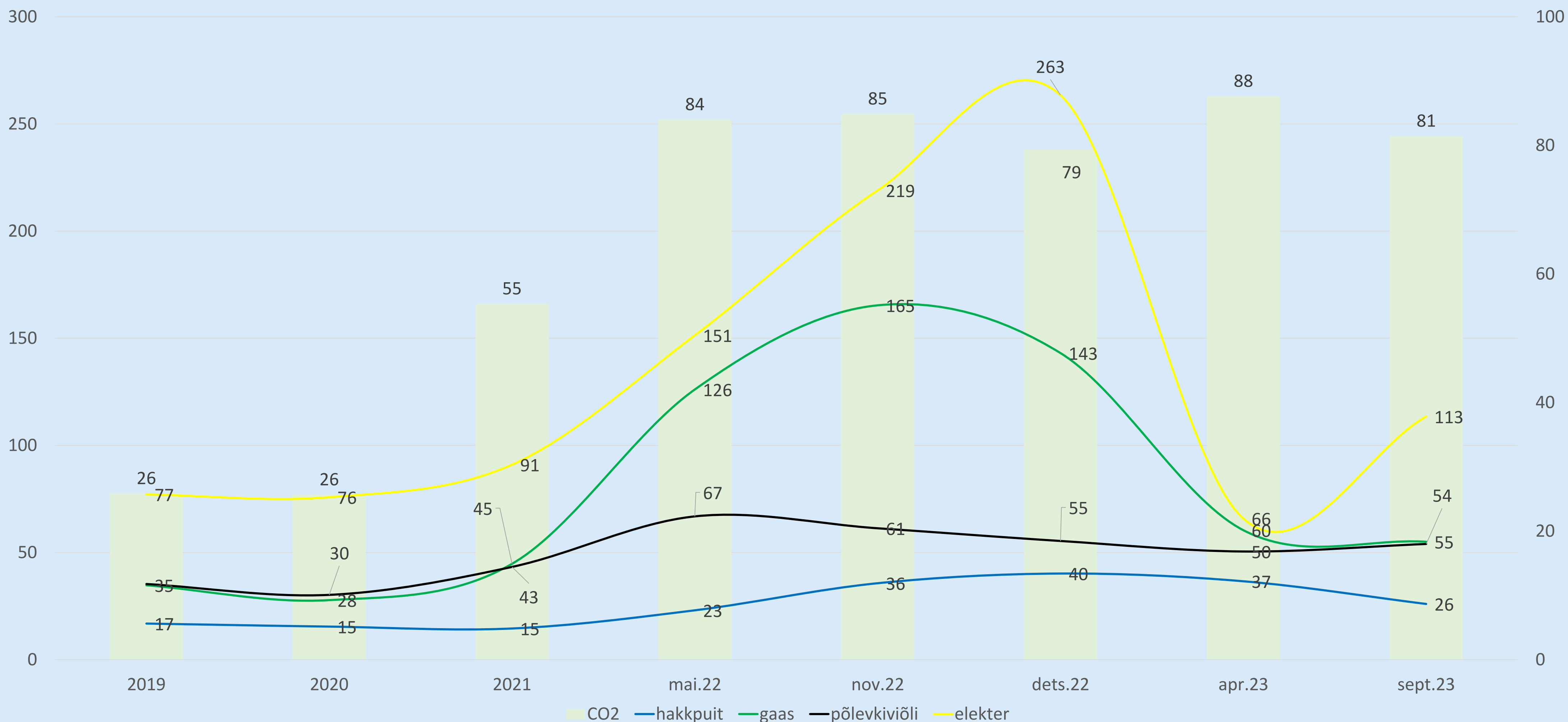

Kaugkütte hinnad

- Detsembrist 2022 on kaugkütte hinnad languses, hinnalangus toimunud või töös 2/3-l võrgupiirkondadest.
- Kaugkütte hindasid mõjutavad põhjused:
  - kütuste (maagaas, hakkpuit, põlevkiviõli jm) ja elektrienergia hindade langus;
  - CO2 heitühikute kõrge hind.
- Tallinna võrgupiirkonnas oli 2022. aastal maagaasist toodetud soojuse osakaal 30%, mis 2008. aastal oli pea 100%. Tallinnas langes kaugkütte hind 97,15 €/MWh+km - 79,04€/MWh+km ehk 19%.
- Ettevõtete osakaal, kus ainsa kütusena kasutatakse kas maagaasi või põlevkiviõli, on langenud 5%-le. Aritmeetilise keskmisena on kaugkütte hinnad langenud 2023. aastal 15%.

Kütuste hinnad euro/MWh ja CO₂ hinnad euro/t

Energiasektori hetkeseis

- Vene torugaas asendati veeldatud maagaasiga (LNG tuuakse Euroopast, Aasiast või Ameerikast). Samas osad riigid kasutavad Vene LNG-d vähesel määral.
- Euroopa gaasihoidlad on eeloleva talve eel saavutanud 95% täitumuse.
- Läti Inčukalns gaasihoidla on saavutanud 80% täitumuse.
- Täiendavat elektrienergia hinnastabiilsust eelolevaks talveks pakub kevadel tööd alustanud 1600 MW võimsusega Olkiluoto 3 tuumajaam Soomes.
- Energia tarbimine vähenes kogu Euroopas (sh. Eestis).
- Tekitati gaasivaru ja gaasihoidlate täitmist alustatakse varasemalt.
- Energiahinnad on langenud kogu Euroopas (sh. Eestis).
- Eesti kaugkütte ettevõtjad vahetasid gaasi muu kütuse (nt põlevkiviõli) vastu
- Ehitati LNG kai Eestisse.

KONKURENTSIAMET

Tänään!